Gemeente Oostzaan
Buiten gewoon

Raadsvoorstel

Vergaderdatum	7 mei 2026
Portefeuillehouder	E.J. Taams
Behandelend ambtenaar	M. Sinan
Afdeling/team	Samenleving/Beleid
Status	Openbaar

Onderwerp

Onderwerp

Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Oostzaan 2026

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. De Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Oostzaan 2026 per 1 januari 2026 met terugwerkende kracht vast te stellen, conform de bijgevoegde bijlage (B1).
2. De Verordening individuele inkomens- en studietoeslag Participatiewet Oostzaan 2015 per 1 januari 2026 in te trekken.

Kern van het voorstel

Inwoners van Oostzaan die een periode van minimaal 5 jaar van een minimuminkomen rondkomen, kunnen een financieel steuntje in de rug krijgen: de individuele inkomenstoeslag. Dit is een jaarlijks extraatje voor mensen die geen zicht hebben op een hoger inkomen. De grondslag hiervoor ligt bij de Verordening individuele inkomens- en studietoeslag Participatiewet Oostzaan 2015

Waarom dit voorstel?

De Verordening individuele inkomens- en studietoeslag Participatiewet Oostzaan 2015 is inmiddels verouderd en aan verandering toe. Hiervoor zijn twee belangrijke redenen:

1. **Landelijke veranderingen:** De landelijke wetten (Participatiewet) zijn veranderd, waardoor onze lokale regels niet meer goed aansluiten.
2. **Nieuw armoedebeleid:** In ons nieuwe plan "Integrale Armoedebestrijding 2024-2028" hebben we als een van de actiepunten dat we kritisch naar onze regelingen kijken: We willen zeker weten dat onze hulp nog steeds past bij wat inwoners nú nodig hebben.

Belangrijkste wijzigingen: Wat verandert er?
Met de nieuwe verordening sluiten we beter aan bij de huidige landelijke regels en ons eigen armoedebeleid. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- *Focus op inkomen:* De studietoeslag is uit de verordening gehaald, omdat deze nu direct via de landelijke Participatiewet is geregeld.
- *Hogere inkomensgrens*:* Inwoners mogen een inkomen hebben tot 120% van de bijstandsnorm (dit was 110%).
- *Ruimere regels bij schommelingen*: Als iemands inkomen tijdelijk stijgt boven de 120%-grens, is dat geen probleem zolang dit niet langer duurt dan 12 weken.
- *Hogere bedragen*: De toeslag is met ruim 12% verhoogd om de koopkracht te ondersteunen
- *Waardevast door indexering*: De bedragen stijgen voortaan jaarlijks automatisch mee met de prijzen (CPI)
- *Leeftijdsgrens*: Er is een duidelijke grens toegevoegd; inwoners moeten op de peildatum ten minste 23 jaar oud zijn

**Hoewel de geldende verordening uit 2015 nog spreekt over een inkomensgrens van 110%, hanteert de gemeente Oostzaan in de praktijk al jarenlang een grens van 120% van de bijstandsnorm. Dit is destijds vastgelegd in de Beleidsregels Sociaal Domein 2017 Oostzaan voor alle minimaregelingen en de bijzondere bijstand.*
Met dit voorstel trekken we de verordening formeel gelijk aan de bestaande beleidsregels en de dagelijkse uitvoering. Dit betekent dat de verhoging van de grens naar 120% in deze nieuwe verordening geen uitbreiding van de doelgroep is, maar een juridische vastlegging van de huidige werkwijze.

Bijlagen

B1. Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Oostzaan 2026
B2. Was-Wordt Tabel
B3. Advies ASD Verordening Individuele Inkomenstoeslag Participatiewet Oostzaan 2026

Argumenten

1. Actualisatie zorgt voor een passender en toegankelijker armoedebeleid.

De herziening is een belangrijk actiepunt van het beleidsplan "Integrale Armoedebestrijding 2024-2028" en is noodzakelijk gezien de veroudering van de Verordening Individuele inkomens- en studietoeslag 2015. De nieuwe verordening richt zich uitsluitend op de individuele inkomenstoeslag, aangezien de studietoeslag van rechtswege is vervallen.

2. De aangescherpte regels en hogere bedragen leiden tot een betere inkomensondersteuning en duidelijkheid.

De bedragen voor de toeslag zijn significant verhoogd (met circa 12-13%) ten opzichte van de 2015-verordening. Doordat de toeslag vanaf 2015 niet geïndexeerd is, is besloten deze indexering toe te passen. Dit biedt passende en financieel noodzakelijke steun in de rug voor inwoners die langdurig op een minimuminkomen leven. Nieuw is ook de tijdelijke overschrijdingsmarge van 12 weken boven de 120%-grens (Artikel 4, lid 4), wat een positieve prikkel creëert voor het aanvaarden van (tijdelijk) werk, zonder direct het recht op de toeslag te verliezen.

3. De verordening is geformaliseerd, toekomstbestendig en direct uitvoerbaar.

De verordening is nu de directe uitvoeringsgrondslag, wat de transparantie vergroot. De uitsluitingsgronden (zoals de leeftijd jonger dan 23 jaar) zijn geformaliseerd en staan normatief in de verordening (Artikel 3), wat de rechtszekerheid verbetert. De introductie van een jaarlijkse indexering (Artikel 6) op basis van de CPI maakt de verordening toekomstbestendig en voorkomt dat de koopkracht van de toeslag wegzakt door inflatie.

Kanttekeningen

1. De financiële lasten voor de gemeente stijgen door verhoogde bedragen en bereik.

De financiële lasten voor de gemeente zullen stijgen door verhoogde bedragen.
Deze verwachte kostenstijging wordt opgevangen binnen het reeds gereserveerde budget voor individuele inkomenstoeslag. Het maatschappelijk rendement van betere inkomensondersteuning weegt op tegen de verwachte hogere uitgaven. Aanpassing van de inkomensgrens heeft geen effect op de toename van de aantallen aanvragen en uitgaven 2026. Het gereserveerde budget in 2026 is derhalve afdoende is voor de uitvoering van de nieuwe verordening

2. De verordening stelt de leeftijd van 23 jaar als uitsluitingsgrond, wat tot discussie kan leiden.

In de nieuwe regels staat duidelijk dat inwoners pas vanaf 23 jaar recht hebben op de toeslag.]Dit lijkt een strenge aanpassing, maar het is een logisch gevolg van een andere belangrijke regel: de eis dat iemand al 5 jaar een laag inkomen heeft. Door deze leeftijdsgrens nu zwart-op-wit in de regels te zetten, scheppen we duidelijkheid vooraf. Zo weet iedereen direct waar hij aan toe is en voorkomen we onduidelijkheid bij de aanvraag.

Financiële toelichting

Op basis van de cijfers van de afgelopen drie jaar (2023 tot en met 2025) is er onderzocht of het budget voor 2026 voldoende is. Hierbij is rekening gehouden met de hogere bedragen door de nieuwe indexering. De conclusie is dat het gereserveerde budget voor 2026 genoeg is om de nieuwe regels uit te voeren.

Omdat de 120%-grens in de uitvoering al de standaard is, heeft de formele wijziging in deze verordening geen extra financiële gevolgen voor het aantal toekenningen. De financiële impact van dit voorstel beperkt zich dan ook uitsluitend tot de verhoging van de toeslagbedragen en de invoering van de jaarlijkse indexering.

Vraag	Antwoord
1. Heeft dit voorstel financiële consequenties?	Ja
2. Zijn de financiële consequenties incidenteel?	Nee
3. Is er sprake van een investering?	Nee
4. Dekking binnen hetzelfde budget?	Ja

Vraag	Antwoord
5a. Dekking exploitatie?	Niet van toepassing
5b. Dekking reserve?	Niet van toepassing
5c. Dekking voorziening?	Niet van toepassing
6. Volledige dekking binnen begroting?	Ja

Communicatie en vervolg

Publicatie: De vastgestelde verordening, inclusief de duidelijke uitsluitingsgronden en de verhoogde bedragen, zal worden gepubliceerd op overheid.nl.

- Interne aanpassing: De uitvoeringsprocessen worden per 1 januari 2026 aangepast aan de nieuwe bepalingen, waarbij de verordening als de directe en enige grondslag dient.
- Externe communicatie: De gemeente gaat proactief informatie delen via haar eigen communicatiekanalen. We gaan inwoners informeren over de verruimde inkomensgrens van 120% en de hogere bedragen. Op deze manier zorgen we ervoor dat meer mensen de regeling kennen en er gebruik van kunnen maken.

Adviesraad Sociaal Domein

De vernieuwde verordening is voor advies voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein (ASD). In het overleg van 26 januari 2026 heeft de ASD positief geadviseerd. (B3)

Het college van burgemeester en wethouders van Oostzaan,

D.J. van Huizen M.D. Polak

Gemeente Oostzaan
Buiten gewoon

Raadsbesluit

Nr. 26/22

De raad van de gemeente Oostzaan;

Gelet op

Het besluit van burgemeester en wethouders van 10 maart 2026,
Het advies van de commissie 16 april 2026

Besluit

1. De Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Oostzaan 2026 per 1 januari 2026 met terugwerkende kracht vast te stellen, conform de bijgevoegde bijlage (B1).
2. De Verordening individuele inkomens- en studietoeslag Participatiewet Oostzaan 2015 per 1 januari 2026 in te trekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Oostzaan, gehouden op 7 mei 2026

de griffier,

Z.A. de la Cruz

de voorzitter,

M.D. Polak